

केन्द्रीय विद्यालय आई आई डि चैम्बर्स

FA-3 प्रबन्धनात्मक (भाषा)

विषय -> संस्कृत

शब्दार्थ -> अर्थ

CLASS-VIII

I अधोलिखितं पदेषु प्रकृति प्रत्यय-विभाजं कुरुत -

<u>पदार्थ</u>	<u>प्रकृति</u>	<u>प्रत्ययः</u>
जातुम्	—	+ —
पातुम्	—	+ —
गन्तुम्	—	+ —
गन्हीतुम्	—	+ —
श्रातुम्	—	+ —
अमितुम्	—	+ —
कर्तुम्	—	+ —
गन्तुम्	—	+ —
दृष्टुम्	—	+ —
अवितुम्	—	+ —
वदितुम्	—	+ —
लिखितुम्	—	+ —

II मञ्जुषावः क्रियापदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत -

शान्ति, अस्ति, प्रतीयन्ते, वर्तते, इच्छामि, विपस्यते, वर्तते
वेदित्, अयं, चान्, कुरु, निधातु, जहीतु, विधातु

१, अर्थे प्रयोगः प्रतीकात्मकः वर्तते।

२, त्वं विद्यालयं —।

३, सप्त केन्द्रशासित प्रदेशाः —।

४, राष्ट्रं अनुसूचितं —।

५, अनं बह्व्यः जनजातीयाः —।

६, अहं किमपि श्रेतुं न —।

७, मध्यं जलं —।

८, तज्ज इस्तीशिल्पिणां वाकुष्यं —।

९, मूढः — धनममवृत्तान्।

१०, सप्तमिनी प्रदेशाः शक्याः इत्यादि —।

११, — जीविष्यन्।

१२, पुरशौरवद्वयं जमिनि वृद्धकरणे —

१३, सततं धर्मयश्मरन् —।

III विशेष्य विशेषणानाम् अर्थो मेळणम कुरुत -

विशेष्य पदानि

विशेषण पदानि

अयम

संस्कृतिः

चतुरथम

पुण्याव्यम शयः

संस्कृतविराटयाम्

वतिहसै

महत्त्वधावित्री

प्रदेशः

पादपैः

कमवदीमः

प्राचीन

शमवाथः

रकः

भारतभूमौ

काणिकारैः

कुसुमितैः

पुण्याव्यम

चिनम

सर्वतुक्कुमुः

मनोहुरम

मृगाणद्विजैः

जानादिनादैः

IV श्लोकेषु रिक्तस्थानानि पूर्यत -

क अशोक - - - तु तस्थौ वानर - - - ।

सं ददर्श - - - प्रसादमुर्वितम् ।

ख काणिकारैः किशुकं - - -

अ - - - प्रदीप्तं ख - - - ।

१) अनेकगन्धप्रवहं

गन्धमादनम् ।

धं,

पुंजांजाः

वृद्धमन्त्रा

सपुष्पिताः ॥

V

मधुधानः पदानि चित्वा शिवस्थानानि
पुश्यत

स्तम्भ, स्तं, पठामि, स्तानि, स्ताः, शैचन्त,
कूजात, शोभन्ते, निस्सशस्त्रि, वर्षन्ते, त्वा, त्वः

२. अध्यायनं त्पः वान्तः आद्वितीयः अस्ति ।

३. अहं संस्कृतम् — ।

४. — ज्ञाना विद्यामयात् वृद्धं गच्छती ।

५. — वारिककाः मधुशानि जीतानि जायन्ति ।

६. मद्यं फलानि — ।

७. वारिककाः मधुरै — ।

८. पर्वतभ्यः नद्यः — ।

९. अहं — फलं कुर्यात् पठामि ।

१०. उद्यानं — पुष्पाणि विकसितानि सन्ति ।

VI निर्देशानुसारं तत्र क्वी अवधारणं विवक्ष्यमानां पुरुषत -

	विभक्ति	रूपवचन	द्विवचन	बहुवचन
पुलिङ्गः	प्रथमा	सः	—	—
	द्वितीया	तस्य	—	—
	तृतीया	—	—	तेषु
	चतुर्थी	तस्मिन्	—	—
	पंचमी	—	तस्मिन्	—
स्त्रीलिङ्गः	द्वितीया	—	तयाः	—
	तृतीया	—	—	—
	चतुर्थी	—	तस्याम्	—
नपुंसकलिङ्गः	प्रथमा	तत्	—	तानि
	द्वितीया	—	—	—
	चतुर्थी	तस्मिन्	—	—